

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keski viikkona, 8. marrask. - Wed. Nov. 8, 2000

FINNISH AMERICAN WEEKLY

96. vuosikerta Vol. XCVI No. 43

65 cents

FSC-sertifiointi alkaa Suomen yksityismetsissä

FSC-järjestelmän eli Hyvän metsänhoidon neuvoston standardien mukainen metsien sertifiointi on alkanut myös Suomessa, kertoo ympäristöjärjestö WWF. Metsien sertifioinnin avulla pyritään vakuuttamaan metsä tuotteiden ostajille ja kuluttajille, että metsiä hoidetaan kestävästi ja asetettujen standardien mukaisesti.

WWF:n mukaan sertifiointi on alkanut niillä yksityismetsänomistajien metsäalueilla, jotka ovat kooltaan 30-250 hehtaaria. Suomeen ollaan myös perustamassa kansallista FSC-työryhmää, joka soveltaa Suomen oloihin FSC:n metsänhoitostandardit. FSC:n mukaista sertifiointia ei ole Suomessa aiemmin toteutettu.

Suomen metsistä noin 14 miljoonaa hehtaaria on sertifioitu yleiseurooppalaisen metsäsertifioinnin eli PEFC:n periaatteiden mukaan. Kumpikin sertifiointijärjestelmä on metsänomistajalle vapaaehtoinen. (MTV3, STT)

Kimmo Sasi:

Riippuvuutta öljystä tulisi vähentää

Suomen ulkomaankauppaministeri Kimmo Sasi (kok) kehottaa tehostamaan keinoja, joilla riippuvuutta öljystä energianlähteenä voitaisiin vähentää. Sasin mielestä Suomessa tulisi kyetä tekemään nopeasti päätöksiä etenkin vesivoiman ja ydinvoiman tuotannon lisäämiseksi, sillä näin pystyttäisiin takaamaan myös tuotannon kotimaisuus ja huoltovarmuus.

Sasi perusteli ekologisesti kestävästi tuotetun sähkön tarvetta etenkin öljyn hinnan nousulla.

"Viime vuosina on perusteettomasti tuudittauduttu halvan öljyn saantiin. Kun kuitenkin muistetaan, että öljy on rajallinen luonnonvara, on syytä vastaisuudessa pitkällä aikavälillä varautua öljyn hinnan nousuun. Toisiin energialähteisiin siirtymisen ohella Sasi muistutti, että säästötoimet ovat yksi luonnollinen keino ehkäistä tulevia ongelmia. (STT)

Ulkomaisia sijoituksia Suomeen ennätysmäärä

Ulkomaiset sijoittajat tekivät alkuvuonna suoria sijoituksia Suomeen ennätysmäärän eli 38,5 miljardin markan arvosta. Suomeen tehtyjen sijoitusten kanta kohosi 132,2 miljardiin markkaan. Viime vuoden lopusta sijoituskanta on kasvanut 24,5 miljardilla markalla.

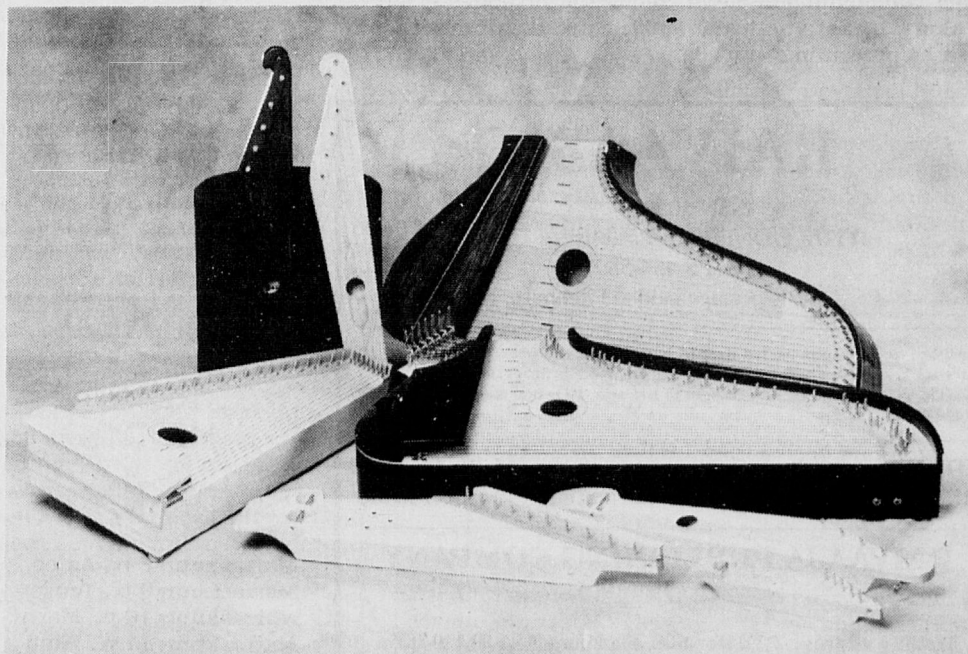
Suomalaisia osakkeita myytiin ulkomaille tammi-kesäkuussa 347,7 miljardin arvosta. Niitä ostettiin takaisin Suomeen 310,3 miljardilla markalla. Ulkomaisessa omistuksessa olevien suomalaisten osakkeiden arvo oli kesäkuun lopussa 1 472 miljardia markkaa.

Suomen Pankin maksutasetilaston mukaan suomalaiset tekivät suoria sijoituksia ulkomaille tammi- ja kesäkuun välisenä aikana 43 miljardilla markalla. Sijoitusten kanta oli 231,9 miljardia markkaa. (SS)

Over forty former and current Kipinä-Kerho (Finn Sparks) members participated at the Kipinä-Kerho Alumni meeting this past August in Helsinki, Finland. Above, Helena Palas, left, and Leila Korhonen. More about the meeting on page 11.

photo: Maiju Wilson

The national Finnish folk instrument kantele just about disappeared in the 1950s and 1960s. In Finland, Kanteleliitto ry is seen as the rescuer of kantele playing. Today the instrument is flourishing. More on page 8.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN pages 6 - 12

RAIVA AJA

- The American immigrant and Finnish films 1921 - 1939
- The Kantele is flourishing
- Ancient tongue, modern twist

Suomen uutisia

Naturaan ehdolla 295 uutta aluetta

Natura-verkostoon on alustavasti ehdolla 295 uutta aluetta. Ehdotettujen alueiden joukossa ovat mm. Tornionjoen sekä Korppoon Långvikenin kiistellyt vesialueet. Suojeltavaksi ehdotettua maa-aluetta on pinta-alaltaan eniten Pohjois-Pohjanmaalla, jossa Naturaan liitettäisiin Kylmäluoman retkelyalue. Kainuusta mukaan tulisivat Malahvian ja Jämsävaaran alueet.

Natura-ministeriöryhmän sopimasta alustavasta suojeluehdotuksesta järjestetään vielä kirjallinen kuuleminen ennen asian käsittelemistä valtioneuvostossa. (MTV3)

Kosteus- ja homevauriot mittavia

Kuntien julkisten rakennusten kosteus- ja homevaurioiden korjaamiseen kuluu vuodessa yhteensä arviolta 300-350 miljoonaa markkaa. Suomen kuntaliiton tutkimus perustuu kuntien antamiin tietoihin niiden korjauksista vuosina 1996-99. Kuntaliiton mukaan korjausvaroja tarvitaan aiempaa enemmän. Sen mielestä on välttämätöntä, että valtio ei tässä tilanteessa vetäydy vastuusta vähentämällä edelleen valtionosuuksia peruskorjauksiin ja rakentamiseen. (STT)

Suomalaiset käyttävät lääkkeitä yhä enemmän

Suomalaiset käyttävät lääkkeitä vuosittain enemmän rahaa. Kasvuun vaikuttaa mm. avohoidon lisääntyminen ja väestön ikääntyminen. Myös uudet, aiempaa kalliimmat valmisteet ovat syynä lääkekulujen nousuun.

Eniten nousee kolesteroli- ja masennuslääkkeiden myynti. Suomen myydyin lääke viime vuonna oli edellisvuosien tapaan masennuslääke Cipramil.

Lääketietokeskuksen mukaan Suomen markkinoiden suurin lääkeyritys on Orion Pharma, joka kattaa lähes viidenneksen markkinoista. Toinen on viime vuonna fuusioitunut, ruotsalais-brittiläinen Astra-Zeneca (6,3 prosenttia) ja kolmantena saksalaisomistukseen siirtynyt Lelras (5,8 prosenttia). Maailman suurinta lääkeyritystä edustava Suomen MSD on Suomen markkinoiden neljänneksi suurin lääkeyritys.

Iso osa Suomessa myydyistä lääkkeistä on tuontitavaraa. Suurin osa lääkkeistä tuodaan EU-maista ja yksittäisistä maista tärkein tuontimaa on Ruotsi. Myös Suomessa toimivien lääketehaiden vienti Suomesta on noussut lähes nelinkertaiseksi vuodesta 1985. Suurin kohdema on Saksa 14 prosentin osuudella. (MTV3, STT)

Suomalaisten tupakointi laskussa

Suomalaisten tupakan kulutus on laskenut muita Pohjoismaita enemmän *Helsingin Sanomien* mukaan tupakkaa poltettiin Suomessa viime vuonna 40 prosenttia vähemmän kuin 30 vuotta sitten.

Pohjolan kovimpia tupakoitsijoita ovat tanskalaiset ja norjalaiset. 15 vuotta täyttäneistä tanskalaisista 40 prosenttia polttaa päivittäin ja norjalaisista 32 prosenttia. Päivittäin tupakoivia suomalaisia oli viime vuonna 23 prosenttia.

Tupakan hinta ei selitä suomalaisten luopumista sauhutuksesta. Tupakka-aski on Suomessa Pohjoismaiden halvin. (MTV3)

Osakemiljonäärien määrä kasvanut

Suomen osakemiljonäärien määrä on kivunnut viidessä vuodessa vajaasta 3500:sta yli 18000:een, ilmenee *Helsingin kauppakorkeakoulun* tuoreesta tutkimuksesta. Samalla osakeomistus keskittyy yhä harvempiin käsiin.

Suomen rikkain puoli prosenttia eli noin 25 000 ihmistä omistaa yli 70 prosenttia kaikkien suomalaisten yksityishenkilöiden osakevarallisuudesta. Pääkaupunkiseudulla asuvien hallussa on yli puolet yksityishenkilöiden pörssivaurauksesta. (STT)

Exchange rate

October 27, 2000
1 Finnish mark = US \$ 1.398
1 US \$ = 7.1528 FIM
1 Euro = US \$ 8.2960
1 US \$ = 1.2054 Euros

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Marraskuun 8 p., Aatos
Marraskuun 9 p., Teuvo
Marraskuun 10 p., Martti
Marraskuun 11 p., Panu
Marraskuun 12 p., Virpi

Isänpäivät

Marraskuun 13 p., Ano, Kristian
Marraskuun 14 p., Iiris
Marraskuun 15 p., Janika, Janita, Janina, Janette
Marraskuun 16 p., Aarne, Aarno, Aarni
Marraskuun 17 p., Eino, Einari
Marraskuun 18 p., Tenho, Jousia
Marraskuun 19 p., Elisabet, Liisa, Eliisa, Elisa, Elise, Liisi
Marraskuun 20 p., Jalmari, Jari
Marraskuun 21 p., Hilma

Suomen uutisia

Suomella hyvä mahdollisuus saada elintarvikevirasto

Toiveet EU:n elintarvikeviraston saamiseksi Suomeen ovat lisääntyneet. Tukea on tullut lyhyen ajan sisällä sekä Euroopan parlamentilta että maatalouskomissaari Franz Fischleriltä. Helsinki lobbaa elintarvikevirastoa itselleen viimeiseen asti.

Elintarviketurvallisuuden osaamista on esitelty EU-maiden toimittajille, jotka vierailevat Viikkiin katsomaan rakentelaa olevaa tiedekeskusta. Vielä mahdollisuudet näyttävät melko hyviltä. Euroopan komissio on halunnut virastoa Brysseliin, mutta Brysselin kaupunki ei ole ilmoittautunut kilpailuun mukaan.

Komission maatalouskomissaari Franz Fischler arvioi, että Suomi voisi saada viraston. Vaarana on kuitenkin se, että Ranska voi harkita oman ehdokkaansa esittämistä. (SS)

Aho olisi eronnut ilman opintovapaata

Esko Aho näyttää kokeneen median varsin kielteisessä sävyssä presidentinvaalikampanjan aikana. Vaikeita tapauksia Aholle olivat erityisesti *Helsingin Sanomat*, *Ilta-Sanomat* ja MTV3. Mitään ei kuitenkaan ole jäänyt hänelle hampaankoloon siinä mielessä, että asioihin pitäisi palata. Aho tilittää vaalikampanjan aikaisia tunteita kirjassaan *Kolme kierrosta*.

Kirja on kooste hänen kampanjan aikaisista päiväkirjamerkinnöistään. Kirjan nimi viittaa vaalien kierrosten lisäksi niihin tapahtumiin, jotka liittyivät hänen Harvardin matkaansa.

Kirjasta käy ilmi, että Ahon ura poliittikona oli keväällä vaakalaudalla. Hän olisi hakenut eroa eduskunnasta ja siirtynyt pois politiikasta, jos eduskunta ei olisi hyväksynyt hänen Harvardin-lomaansa. Sitä muuten ei halunnut kommentoida, mihin tehtäviin hän olisi siirtynyt. (SS)

Ulkoministeri Tuomioja:

Inkerinsuomalaisten paluumuuttopäätös puutteellisin tiedoin

Ulkoministeri Erkki Tuomiojan (sd) mielestä Suomen päätös entisen Neuvostoliiton alueella asuvien inkerinsuomalaisten paluumuuton sallimisesta tehtiin aikanaan puutteellisin tiedoin.

"Suomalaisten tiedot siitä, miten tavalliset kansalaiset elivät Neuvostoliitossa olivat puutteelliset, ja sitäkin vähemmän tiesimme suomalaisten oloista", Tuomioja sanoo.

1980-luvun lopussa paluumuuttopäätöstä perusteltiin kunnia- ja eläkeleikkien inkerinsuomalaisille. Sittämmin hankkeen alullepanijan presidentti Mauno Koivistonkin näkemyksissä on tullut esiin, että sukupolvien vaihtumisen myötä kunnia- ja eläkeleikki on tavallaan maksettu. jatkuu sivulla 3

Kyselyn mukaan muuttoliike vähensi äänestysintoa

Aamulehden Taloustutkimuksella teettämän kyselyn mukaan yksi tärkeä äänestysintoon laimeuden syy on Suomen sisäinen muuttoliike. Sadattuhannet uudelle paikkakunnalle parin viime vuoden aikana muuttaneet jättivät äänestämättä, koska he eivät tunne uuden kotikuntansa vaalehdokkaita.

Pelkästään viime vuonna kunnasta toiseen muutti noin 240 000 ihmistä ja tänä vuonna muuttajien määrän ennustetaan nousevan yli neljännesmiljoonaan.

Tuoreet kuntalaiset ovat aluksi varsin löyhästi kiinni uudessa elinympäristössään eikä paikallispolitiikka ole tullut tutuksi. Kunnallisvaalit kärsivät muuttoliikkeestä luonnollisesti eduskunta- ja presidentinvaaleja enemmän. (SS)

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 2000: \$22,589.34

Raivaaja tarvitsee tukeasi ja kannustustasi. Muistathan lähettää lahjoituksesi jo tänään!

Raivaaja needs your support. Why not send in a donation today?

RAIVAAJA

ISSN 1059-4779
(THE PIONEER) - Established 1905
(USPS 454-580)
Periodicals postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the last week of July, the first two weeks of August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 164 Elm St., Fitchburg, Mass.
POSTMASTER: Send address changes to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0054.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0054
Office and Bookstore: 164 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.
(other times by appointment)

TELEPHONE: 978-343-3822
FAX: 978-343-8147
e-mail: raivaaja@net1plus.com

Subscription rates:
USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00; 3 mo. - \$16.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$33.00; 6 mo. - \$25.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge the part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within two weeks of publication. Credit is made only for the first insertion.

Tarja Halonen: Presidentinvaalit viihteellistyvät

Suomen Tasavallan presidentti Tarja Halonen paheksuu yksityisasioiden penkomista presidentinvaalissa. Presidentti myös toivoi, että vaalien häviäjän asemaa voitaisiin tulevaisuudessa jotenkin helpottaa.

Halonen arvioi tiedotusvälineiden vaalien aikaista toimintaa alkusyksynä Nuor-suomalaisen sanomalehtimiesyhdistyksen tilaisuudessa. Ilan erityisenä teemanä oli vaalien viihteellistyminen. Presidentin mielestä kansa ei ole niin kiinnostunut ehdokkaiden kaikista yksityisasioista kuin media.

Halonen muistutti, että "melkein presidenttinä olemisen" voi olla raskaampaa kuin mitä ihminen kestää. Hänen mielestään oli hyvä, että kuusi vuotta sitten Elisabeth Rehn pääsi vaalien jälkeen ulkomaille. Samoin hän ymmärtää Esko Ahon ratkaisun siirtyä vuodeksi ulkomaille.

Halosen mielestä niin median kuin valitsijoidenkin pitäisi tehdä vaalien jälkeen "suryötä". Tällä hän viittasi siihen, että viime vaalien jälkeen annettiin kuva kansan kahtiajakautumisesta.

"Ihmeellisen hyvin Halonen pärjäsi pohjoisessa ja Aho Helsingissä", hän muistutti. Samassa yhteydessä hän korosti uskovansa, ettei hänen ja Ahon välille jäänyt vaaleista mitään hampaankoloon. Kilpakumppanit olivat jo myös ennalta sopineet, että se joka voittaa, kutsuu häviäjän vierailulle Mäntyniemeen. Näin myös tapahtui.

Et anteeksipyyntöä

Halonen paljasti, että vaalikampanjan aikana hän loukkaantui vain yhdestä asiasta. Kyse oli siitä, kun yhdessä välineessä kerrottiin Halosen olevan vakaumuksellinen ateisti. Tästä hän oli todella pahoittanut mielensä.

"Äänestäjällä on oikeus tietää, mitä mieltä ehdokas on uskonnosta. Se ei kuitenkaan

Tarja Halonen

anna oikeutta tehdä kenestäkään vakaumuksellista ateistia kysymättä tältä itseltään", hän arvosteli. Halosen ateistisuudesta esitetty väite korjattiin pian. Siitä hän näytti kuitenkin olevan selvästi pahoillaan, että yhtään anteeksipyyntöä asiasta ei ole esitetty.

Sen sijaan Halonen ei tunnustanut olevan mitenkään erityisen loukkaantunut keskustelusta hänen miessuhteestaan tai ulkoisesta olemuksestaan. Tosin hänen mielestään kaikkea ei tarvitsisi aina kysyä. Vaalissa oli hänenkin mielestään jossain määrin "kauneuskilpailun" piirteitä, ja tämä trendi on jatkunut.

Halonen ei näyttänyt suhtautuvan kovin kielteisesti siihen, että vaalit olivat kaikkien aikojen mediavaalit ja että mukana oli paljon viihdettä.

Fiksiiksi osoittautuminen viihdeohjelmassa voi hänen mielestään olla ihan hyvä asia. Hän myös kysyi, missä asiaohjelman ja viihteen raja todella on.

Kaikkienensa materiaalia oli vaaleissa hänen mielestään ehkä hieman liikaa. Tällä hän viittasi lähinnä siihen, että toisella kierroksella hän ja Aho olivat tv:ssä yhteensä yli 20 tuntia. (MTV3, STT)

Uutta tietoa marjojen ravintoaineista

Suomalaisten marjojen sisältämistä ravintoaineista on saatu uutta tietoa. Tuoreen väitöstudiumin mukaan marjoja kannattaa syödä monipuolisesti, koska eri marjoilla on omat vahvuutensa.

Maisteri Sari Häkkisen tutkimuksessa selvitettiin erityisesti marjojen flavanoli- ja fenolihiappopitoisuuksia. Kyseisiin antioksidantteihin liitetään monia terveydelle edullisia vaikutuksia.

Flavanolia löytyy tutkimuksen mukaan eniten karpalosta, juolukasta, mustaherukasta, marja-aroniasta sekä variksen-, pihlajan- ja tyrnimarjasta. Mesimarja, vadelma, lakka ja mansikka puolestaan sisälsivät runsaasti ellagihappoa, joka on eräs fenolihiapoista. (MTV3)

Ritva Valkamalle valtionpalkinto

Näyttelijä Ritva Valkama on saanut tämänvuotisen Suomen teatteritaiteen valtionpalkinnon. Palkinnon arvo on 75 000 markkaa.

Tampereen teatterissa, Helsingin kaupunginteatterissa ja Lilla Teaternissa pitkään työskennellyt Ritva Valkama jäi eläkkeelle vuonna 1994, mutta on jatkanut esiintymistä. Hänen viimeisin menestysroolinsa on parhaillaan Kansallisteatterissa esitetävän Tennessee Williamsin Kissa kuumalla katolla -näytelmän Big Mama.

Valkama tunnetaan myös elokuvista, lukuisista televisioviihdeohjelmista ja tv-näytelmistä. (SS)

Syntymäpäiväjuhlat Aura haalilla

VOLUNTOWN, CT - Pitkäaikainen Voluntownin asukas ja Aura seuran jäsen Jenny Ampuja täytti 90 vuotta lokakuun 20 päivänä. Hän on toiminut pitkään mm. seuran emäntänä ja puoliso Yrjö oli tunnollinen isännöitsijä pitäen talon kunnossa sekä sisältä että ulkoa.

Tytär Elsie Ampuja järjesti lämpimän syntymäpäiväjuhlan seuran talolla. Läsnä olivat mm. Jennyn sisar Marja Floridasta ja suuri joukko ystäviä oli tullut mukaan juhlimaan.

Elsie puhui lämpimin sanoin äitinsä elämän vaiheista kunnioittaen vanhempiensa ahkeralla työllä saavuttamaa eläkeikää. Kauniit kukkalaitteet salissa toivat lisä juhlatunnelmaa.

Elina Aarnio valmisti tapan-sa mukaan herkullisen lounaan vieraille ja kakkukahvit nautittiin ystävien kesken. Jokainen paikalla ollut sai tilaisuudesta muistoksi punaisen ruusun.

Onnea ja siunausta hertta-selle päiväsankarille ja monia vuosia lisää!

ANJA LAURILA

Päiväsankari Jenny Ampuja (edessä) tyttärensä Elsen ja puolisonsa Yrjön kanssa. Kuva: Eila Wigren

UMO täytti 25 vuotta

Suomen ainoa ammattimainen big band, UMO eli Uuden musiikin orkesteri, UMO Jazz Orchestra, on tänä vuonna viettänyt 25-vuotisjuhlia. Äskettäin Helsingissä pidetyssä juhlakonsertissa UMO:a johtivat kaikki sen taiteelliset johtajat kautta aikojen: Markku Johansson, Rich Shemaria, Eero Koivistoinen ja Heikki Sarmanto. Poissa oli vain edesmennyt Esko Linna-valli, jonka kausi ulottui vuodesta 1975 vuoteen 1991.

UMO:n perustivat Radion tanssiorkesterissa soittaneet muusikot. Sen rahoittajiksi tulivat opetusministeriö, Yleisradio ja Helsingin kaupunki. Orkesteri muuttui kuukausipalkkaiseksi vuonna 1984.

Vuosien varrella UMO:ssa on soittanut laaja kirjo Suomen merkittävimpiä jazzmuusikoita. Orkesteri on saanut myös maailmanlaajuisia mainetta. Sitä ovat edesauttaneet kiertueet Manhattan Transfer -lauluyhtyeen ja Natalie Colen kanssa.

Nykyisin kaupungin ja opetusministeriön tuki on orkesterin budjetista 4,5 miljoonaa markkaa, ja loput 1,5 miljoonaa orkesteri hankkii itse.

Vastaavanlaisia jazzin ammattiorkestereita on maailmassa alle kymmenen. (SS)

ULKOMINISTERI... jatkoa sivulta 2

Runsas kymmenen vuoden kuluessa Suomeen on saapunut reilut 20 000 paluumuuttajaa, joista monet taitavat suomea heikosti. Suomessa onkin viime vuosina peräkkäin kuulutettu paluumuuttajien kielitaitovaatimusten kiristämistä. (SS)

Suomi lisäsi viime kesänä suosiotaan matkailumaana

Ulkomaalaisten yöpymiset Suomessa lisääntyivät elokuussa yhdeksällä prosentilla edellisvuoden vastaavasta ajasta. Erityisesti Ruotsista, Venäjältä, Englannista ja Yhdysvalloista saapui entistä enemmän turisteja. Saksalaiset ja ranskalaiset puolestaan osoittivat vähenevää kiinnostusta Suomeen. Tutkimuspäällikkö Tom Ylkänen Matkailun edistämiskeskuksesta sanoo, että turistikin tulevat Suomeen yleisen mielenkiinnon, ei esimerkiksi luontoharrastusten takia.

Suomi on edelleen muita Pohjoismaita jäljessä turistien houkuttelussa. Muissa Pohjoismaissa on tänä vuonna ollut kaksi kertaa enemmän ulkomaalaisia yöpymisiä Suomeen verrattuna.

Lapin ulkomaanmatkailijoiden määrän arvellaan kasvavan hurjasti alkavana talvena. Pohjois-Suomen alueenjohtajan apulaispäällikkö Tapani Kesäkurku sanoo, että lentoyhtiöiden kenttävarausten perusteella matkailijoita tulisi talvikautena viidenneksen enemmän kuin edellisvuonna. (MTV3)

Löylyn henki

kolmen mantereen kylvyt

Toimittanut Juha Pentikäinen

Löylyn henki - kolmen mantereen kylvyt -kirja kertoo Intiaanien inipistä, Japanin furosta ja suomalaisesta saunasta. Helsingin yliopiston uskontotieteen professori Juha Pentikäinen on toimittanut monitieteisestä aineistosta kiinnostavan kokonaisuuden. Eri tieteenaloista on mukana uskontotiede, historia, kansanperinne, antropologia, kielitiede, lääketiede ja arkkitehtuuri. Kirjoittajat ovat alansa asiantuntijoita Yhdysvalloista, Japanista ja Suomesta. Arkkitehtuurin maailmaan perehtyneen valokuvaajan Jari Jetsosen upeat nelivärikuvat tuovat elävästi esiin kunkin kylpykulttuurin ominaispiirteet. Löylyn henki on yhtäaikaan monipuolinen tietokirja ja edustava kuvateos.

Kustantaja Rakennustieto Oy
168 sivua, kovakantinen, runsaasti nelivärikuvia

\$32 Lisäksi \$3.00 postituskuluihin
Mass. asukkailla myös \$1.60 myyntiveroa

RAIVAAJA

P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0054

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

(2 Kor. 9:15) - "Kiitos Jumalalle hänen suunnatoman suuresta lahjastaan."

Kun Isä Jumala antoi meille Poikansa Jeesuksen, hän antoi oman sydämensä. "Niin Jumala rakasti..." Suurensa viisaudessaan ja rakkautensa ohjasi Poikansa elämää maan päällä.

Jeesus tuli Pelastajana, Vapahtajana, syntien sovittajana, anteeksiantajana. Hän eli pyhän ja täydellisen elämän. Hän täytti Isän tahdon kaikessa. Hän sai aikaan iankaikkisen lunastuksen ristinkuolemansa kautta. Hänen verensä on pois pyyhkinyt maailman synnit. Hän aukaisi tien ihmiselle Jumalan tykö. Hän huutaa...

"Tulkaa... Tulkaa minun tyköni." Minä annan levon teille. Minä annan synnit anteeksi. Minä parannan sairaudet. Minä täytän tarpeet. Minä rakastan teitä, sinua...

Tulkaa! Tule...

Jeesus palasi takaisin Isän tykö. Hän syntyi maailmaan pienenä lapsena. Hän palasi taivaan kotiinsa Voittajana, Sankarina. Hän kantoi ruumiissaan ihmisyiden arvet.

Jeesus tulee vielä kerran takaisin maan päälle. (Ap. 1:11) - Enkelit sanoivat opetuslapsille, jotka hämmästyneinä katselivat Jeesuksen ylösnousua, "Tämä Jeesus, joka otettiin ylös taivaaseen, on tuleva samalla tavalla kuin te näitte hänen taivaaseen menevän..."

Jeesus tulee takaisin. (Ilm. k. 1:7) "... Katso, hän tulee pilvissä, ja kaikki silmät saavat nähdä hänet, niidenkin, jotka hänet lävistivät, ja kaikki maan sukukunnat vaikoitavat hänen tullessaan. Totisesti, amen..."

Kun Jeesus tuli lapsena, taivas ja maa riemuivat.

Kun Jeesus palaa takaisin

kuninkaana ja tuomarina, maan kansat vaikoitavat...

Mutta ne, jotka Herraa odottavat, riemuivat...

(Ilm. k. 22:12) "Katso, minä tulen pian, ja minun palkkani on minun kanssani, antaakseni kullekin hänen tekojensa mukaan." (Ilm. k. 22:17) "Ja Henki ja morsian sanovat: 'Tule!' Ja joka kuulee, sanokoon: 'Tule!'..."

"Totisesti, minä tulen pian." Amen, tule, Herra Jeesus."

Ystävä. Kuinka on sinun laitasi? Oletko sinä valmis kohtaamaan Elävän Jeesuksen, kun hän tulee?

Oletko huomannut nykyajan maailman menoa? Maailma kuohuu... Siellä äärimmäisyydet ovat päässeet yhä suurempaan valtaan. Pahuus on moninkertaistunut, ja se on virrannut lapsiin ja nuoriin. Jumalan ihmetyt maailmassa ovat lisääntyneet. Tuhansittain ihmisiä tulee uskoon. Rajaviivat puretaan selvästi. Herra seuloa kansaansa. Enkelit valmistautuvat tekemään lopun ajan työtä maailmassa. Tutki Ilmestyskirjaa, seuraa nykyajan uutisia, katso mitä luonnossa tapahtuu.

Maailmaa valmistetaan Jeesuksen takaisin tuloa varten. Mutta on paljon niitä, jotka eivät kiinnitä näihin tapahtumiin mitään huomiota. Heidän elämänsä jatkuu jokapäiväisten asioiden ympärillä, he ovat välinpitämättömiä Jumalan asioiden suhteen. Raamattua tuskin avataan monessa kodissa, jossa se kuitenkin on jonkinlaisena "kristillisyyden" merkinä. Mikä pimeys!

Hyvä suomalainen ystävä. Sinulla on kristillinen tausta. Joskus sinunkin kaukaisessa historiassa joku näki vaivaa tuodakseen evankeliumin sanoman sinun sukukunnallesi. Palaa takaisin tähän perintöön.

Kaiva esille se kirja, jonka itse Jumala on antanut ihmisille testamenttina. Ota aikaa ja tutki Sanaa. Mene rehellisesti Jumalan eteen ja pyydä sydämen muutosta itsellesi niin, että sinussakin heräisi halu oppia tuntemaan mikä Jumalan tahto ihmistä kohtaan on. Jumala haluaa, että kaikki pelastuisivat. Hän kutsuu sinua luokseen rakkaudessaan. Mitäs teet?

Seurakunnat

Fitchburg, MA

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radioharrastus HYVÄT UUTiset lähetetään joka sunnuntaiamuuna asemalta WEIM am 1280, Fitchburg, klo 8:45.

Hengelliset tilaisuudet sunnuntaisin Elm St. Lähetysskrikossa klo 2 i.p.

Tiedusteluja seurakunnan toiminnasta voi tehdä soittamalla numeroon 343-9659. Myös niitä, jotka tarvitsevat kyytiä seurakunnan tilaisuuksiin, pyydetään ottamaan yhteyttä ylläolevan numeron avulla.

Elm St. Lähetyssurakunta

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin klo 9:30 aam. Pyhäkoulu klo 11.

Kuoron harjoitukset tiistaisin klo 7 ill. Hartaustilaisuus keskiviikkoisin klo 2 i.p. Nuorisoryhmä kokoontuu lauantaisin klo 6 ill.

Messiah Lutheran seurakunta

Kuun ensimmäisenä sunnuntaina suomenkielinen jumalanpalvelus klo 8:15 aam.

Perjantaisin klo 1:00 ip. suomenkielinen raamattutunti.

Sunnuntaisin englanninkielinen jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Klo 10:30-11:00 seurustelua ja virvokkeita. Klo 11:00-12:00 aikuisten raamattutunti.

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 978-632-0377

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER
Monumental Works

DAVID J. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. 207-743-2673

Aubuchon-Moorcroft Funeral Home

132 Woodland St.
Fitchburg, MA
978-342-2355

Stephen R. Moorcroft

Ystävällinen palvelu

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

Palvelen Norwoodia ja ympäristöä

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 781-762-1509

Joulutervehdysten aika

Olettehan muistaneet joulutervehdyksenne RAIVAAJAssa! Entiseen tapaan julkaisemme tänäkin vuonna lukijoillemme joulutervehdyksiä. Tapa on osoittautunut suosituksi ja käteväksi.

Kaikki tervehdykset julkaistaan joulukuun 13. päivän numerossa. Niiden tulee olla toimituksessamme marrask. 29. päivään mennessä.

Täyttäkää ja postittakaa ohainen kuponki ja siten voitte tervehtiä kaikkia suomalaisia ja amerikansuomalaisia ystäviä RAIVAAJAN välityksellä. Toimikaa nopeasti!

Joulutervehdyksiä

Tervehdi ystäviäsi
Raivaajan välityksellä

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
(Voitte myös valita oman tervehdyksenne)

Nimi
Osoite

\$11.00 ilmoitus

Paikkakunta
\$1.50 nimi

\$2.00 nimi ja
osoite

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle
(tai itse valitsemanne tervehdys)

Nimi
Osoite

\$6.00 ilmoitus

Lähetä tervehdykseksi ensi tilassa osoitteeseen:
RAIVAAJA
P.O. Box 6000, Fitchburg, MA 01420-0054

Tervehdyksenne tulee olla toimituksessamme marrask. 29. päivään mennessä. Tervehdykset julkaistaan joulukuun 13. päivän lehdessä.

Robert H. Auchmoody Funeral Homes, Inc.

Poughkeepsie, NY
452-1680

Hopewell Junction, NY
221-9234

Fishkill, NY
896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 860-774-3284

Central Village, Conn.
Tel. 860-564-2147

MASCIARELLI
FAMILY FUNERAL HOMES

For over 50 years, families have depended on our funeral services.
Convenience is an important part of our service, with 5 locations to choose from.

SAWYER-MILLER-MASCIARELLI FUNERAL HOMES

978/345-6778 • fax 978/345-4899

Michael D. Masciarelli and John F. Masciarelli, Walter Taylor, Funeral Directors

Also Serving Ashby, Ashburnham, Hubbardston and Princeton

Bosk Funeral Home

85 Blossom Street
Fitchburg, MA 01420
(978) 342-3635

Ashburnham Memorial Chapel

33 R. Main Street
Ashburnham, MA
(978) 827-5700

Donald G. Dufault John A. Bosk Jr.

Registered Directors

MEMBERS OF LOCAL AND INTERNATIONAL
ASSOCIATIONS TO SERVE YOU WORLD WIDE.

LOCAL MEMBER CREMATION ASSOCIATION OF NORTH AMERICA
PRE-PLANNING AVAILABLE TO SUIT EVERY NEED FUNDED THROUGH:
• BANK TRUSTS • LIFE INSURANCE
• ASSOCIATION CANADO-AMERICAINE • AIA INSURANCE

AT-NEED SERVICES • CHURCH • CHAPEL • CEMETERY • RESIDENCE

SERVING ALL FAITHS

Pyynikin kesäteatterin Talvisodassa isäni nähdään Raimo Grönberg (vas.) ja polkana Jukka Pitkänen.

Talvisotaa käydään helmikuussa Tampereen Pyynikillä

Tamperelainen Pyynikin kesäteatteri saa talvikäyttöä. Ensi helmikuussa Pyynikillä esitetään lumen ja jään keskellä Talvisota-näytelmää parikymmentä kertaa. Näytelmä toteutetaan likimain samalla joukkueella kuin viime talvena Kuopiossa.

Näytelmä kertoo etulinjassa sijaitsevan tukikohdan ja sen miesten kohtaloista sodan viimeisinä päivinä ja öinä. Se on paljon muutakin kuin taistelujen kuvausta. Näytelmässä toisilleen vieraiksi jääneet isä ja poika kohtaavat rintamalla.

Talvisota-näytelmän on kirjoittanut ja ohjannut Jorma Kairimo. Musiikin on säveltänyt Jukka Silkkavire. Päärooleissa esiintyvät Raimo Grönberg, Jukka Pitkänen ja Heidi Vaarna. Pyynikille Talvisodan tuottaa Valolaternat Oy yhteistyössä Tampereen Työväen Teatterin, kahden kulttuurialan työllistämishankkeen ja paikallisen hotellin kanssa.

Valotehosteet saavat merkittävän osan esityksessä.

"Hiljaisuus, pimeys ja yksinäisyys ovat meille suuri mahdollisuus", Valolaternan hallituksen puheenjohtaja Simo Leinonen sanoo. Leinosen johtama yritys on erikoistunut valosuunnitteluun. Pyynikistä voitaisiin Leinosen mielestä kehittää talvipuutarha. Se jatkaisi puiston vuosittaista käyttöaikaa.

Talviöljyt katsomoon

Kuopiossa Talvisota-näytelmä oli taiteellisesti huikea kokemus, mutta taloudellisesti kausi jäi noin 200 000 markkaa tappiolle. Esitykset keräsivät melkein 6000 katsojaa.

Tampereellakin varaudutaan miinusmerkkiseen tulokseen. Talvisen katsomoon täyttöasteeksi lasketaan 60 prosenttia. Jos täyttöaste nousee 80:een, hanke peittää kulunsa. Vielä korkeampi täyttöaste toisi jo voittoa.

Leinosen mukaan Pyynikille tehdään mahdollisesti ensi talveksi myös lumiveistoksia. Nämä olisivat talvipuutarhakoekulun alkua. Sääolot määräävät lopulta, voidaanko lumesta muokata taidetta.

Pyynikin katsomon pyörittämisestä lumikelillä ei ole vielä varmuutta. Leinonen uskoo, että katsomo liikkuu talvella yhtä lailla kuin kesällä, jos siihen vaihdetaan "talviöljyt". Todennäköisempi vaihtoehto on, että kesäteatterin katsomoa käytetään kiinteänä. (STT)

Virrenveisuu ei suju nuorilta

Pohjoismaisilla kirkkopäivillä oltiin huolissa nuorison virrenveisuutaidoista. Virsilaulun asema on heikentynyt kaikissa Pohjoismaissa Islantia lukuun ottamatta, Helsingissä pidetyillä päivillä todettiin.

Esimerkiksi Helsingin Vuosaaren ala-asteilla virsiä opettava seurakuntakanttori Teija Tuukkanen ei anna osaamisesta mairittelevaa arviota. Kanttori Tuukkanen valittaa, että nuoret osaavat vain viittisen virttä, ja tunnetuimpia ovat Suvivirsi, Hoosianna, Enkeli taivaan ja uudemmissa virsistä Kuule Isä taivaan ja Herra kädelläsi. (MTV3)

Reseptit siirtymässä nettiin

Elektronisen lääkereseptin arvioidaan tulevan suomalaisen käyttöön vuoden sisällä. Internetin avulla lääkäriltä suoraan apteekkiin siirtyvä resepti lisää lääketurvallisuutta. Netti reseptin ongelmaksi pidetään kuitenkin sitä, miten potilaan terveystiedot siirtyvät turvallisesti tietoverkossa paikasta toiseen.

Reseptejä kirjoitetaan Suomessa vuosittain noin 35 miljoonaa. Netti resepti parantaa lääketurvallisuutta mm. siksi, että käsialaongelmien ja reseptivääräennösten takia. (SS)

**Olethan
muistanut
uusia
tilauksesi?**

Suomen sensuuri poisti 30 000 neuvostovastaista kirjaa

Suomen kirjastoista poistettiin jatkosodan jälkeen, vuosina 1944-46 yli 30 000 neuvostovastaista kirjaa. Myrkykaappeihin ja poliisin suojiin joutui myös varsin harvittomia teoksia. Sensuurin aika kesti 14 vuotta, mutta jatkui sen jälkeenkin eräänlaisena itsesensuurin kauteena. Väitös kielletyistä kirjoista julkistettiin Oulun yliopistossa äskettäin.

Tuhat hyllymetriä kiellettyä kirjallisuutta. Valvontakomission määräys ns. vaaral-

listen kirjojen poistamisesta ei ehkä määrällisesti ollut merkittävä, mutta symbolisesti kylläkin.

"Oikeastaan kyse oli kirjojen sotasyllisyysoikeudenkäynnistä, vasemmisto on juuri sitä mieltä, että nämä kirjat ajoivat meidät sotaan", selvittää väitellyt filosofian lisensiaatti Kai Ekholm.

Koska tarkkoja listoja ei annettu, jokaisen vastentahtoisinkin kirjastonhoitajan piti itse päättää, mitä kirjoja hyl-

lyltä poistettiin.

"Monia ihan viattomia kirjoja pantiin sivuun, pelkästään jonkun otsikossa olleen poliittisen sanan vuoksi, tai jos vänrikki Stoolissa puhuttiin ryssistä niin sekin joutui sinne", sanoo Ekholm. Kummallisin valinta lienee Mika Waltarin dekkari komisario Palmun erehdys.

"Kyseessä oli oikeastaan Mika Waltarin maine, hänhän oli propagandisti, Nauticuksen kirjottaja, ja yleensäkin kirjotti rahasta melkein mitä vaan yleensä isänmaallista tekstiä."

Vuonna -58 myrky- ja kasakaappeihin suljetut kirjat palautettiin, suosituksen mukaan lähinnä tutkijoiden ulottuville. Mutta aika oli ajanut jo niiden ohi.

"Palolammen 'Kollaa kestää' oli oikeastaan ainut kirja, josta seurasi jatkokysyntää eli tästä muodostui veteraanien mielisotakirja Linnan 'Tunte mattoman sotilaan' jälkeen", kertoo Ekholm.

Valtiovalta halusi unohtaa nopeasti tämän sananvapauden häpeätahrin, mutta tutkijan mukaan sensuuri ei kuitenkaan loppunut vaan muutti muotoaan. Esin astui itsesensuuri.

"Lehdistöä valvottiin, kustantamoita yritettiin ohjeistaa, luotiin entistä neuvostomyönteisempää kulttuuria." Ideologisen itsesensuurin aika kesti aina 80-luvulle saakka, ja jälleen kerran sensuuri muuttaa muotoaan. Tämän päivän sääntelyä johtaa vain kaupallisuus. (MTV3)

Lahjavihje

Mitä lahjaksi
ystävälle tai
sukulaiselle, jolla
jo on kaikkea?

**RAIVAAJAn
vuosikerta!**

Poistetuimmat kirjat vuosina 1944-46:

1. Hitler, Adolf: Taistelun
2. Huurre, Kirsti: Sirpin ja muokarin alla
3. Palolampi, Erkki: Kollaa kestää
4. Waltari, Mika: Neuvostovakoilun varjossa
5. Rahmanova, Aleksandra: Avioelämää punaisessa myrskyssä

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

**NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.**

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

HUHTALA OIL CO.

198 PATRIOTS ROAD, EAST TEMPLETON

- Our own service department to our customers
 - New customers always welcome
 - Our third generation
- CALL 632-1221**

Our service area is from North Rutland to Orange

**NORTH-END
SUBARU-MAZDA**
Rte. 13, Lunenburg
(978) 582-4111 • 1-800-348-6699
ISUZU-SUZUKI
525 John Filch Hwy., Filchburg
(978) 343-1011 • 1-800-345-SAVE

The Finnish-American

RAIVAAJA

The American immigrant and Finnish films 1921 - 1939

The article is based on Mari Nygård's Master's thesis at the University of Turku in August, 1997, and published in Migration 4/1998, the magazine of the Institute of Migration in Turku, Finland

The publication of this translation in RAIVAAJA is being supported in part by a grant from the Finlandia Foundation Trust.

The first showing of a Finnish film in the United States took place in 1921 under the auspices of Hjalmar J. Mäki, a Finnish American businessman. After that, the American Finns actively approached Finnish film companies to order movies from the old homeland across the Atlantic.

The procured Finnish films were rented, especially in the Midwest and in the East, to the Finnish halls and movie theaters in Finnish centers beginning in the early 1920's.

The availability of Finnish films had revisionary effects on the cultural activities of the immigrant centers. A new visual form of culture was now added to the music, sports and dramatics, which especially weakened the condition of the Finnish dramatic groups in the 1930's.

Finnish films also brought out very strongly the ideological split of the Finnish community into the left and right. The golden years of Finnish American presentation of Finnish films were in the latter part of the 30's, when there were many films available and the transmission of such was most active. Then and earlier in the 20's both documentaries and films based on fiction were available to the immigrants.

A home in the great West

People had become immigrants in order to find a better life. The majority of the 350,000 Finns who had arrived in America in the years 1870-1929 had not found a short cut to good fortune nor great riches.

One had to work hard for a livelihood in the United States, whether the Finnish immigrant lived in Minnesota, Michigan, Washington or some other state. The men were offered jobs in mining, lumbering, factories and the building trades whereas the women usually worked as maids in rich families. (Korkiasaari 1998, 28-32; Kero 1996, 143-191).

But the immigrant's life was not just work, for his energies were expended in the activities of many kinds of move-

ments and organizations. Finnish American ideological movements, and consequently their activities, were roughly split into the left and the nationalistic rights.

Socialists, Communists and the supporters of the IWW (Industrial Workers of the World, radical extremists) were able to get many Finnish immigrants into their camps in the Midwest and on the West Coast. The halls of both the left and right had an important influence on their supporters. There one could exchange news, watch plays, listen to music and dance, as well as listen to speeches and take part in fund raisers for the various ideologies. The Finnish films arrived at these halls in the 1920's.

News of movie presentations and other activities of the movements was available in the immigrant newspapers, also colored by the ideological line, such as the *Industrialist* of the IWW and in *New Yorkin Uutiset*, a rightist paper. An excellent cross section of Finnish American movie presentations in the 20's and 30's is found in the movie ads and hometown commentaries of their newspapers.

Various moving pictures

In the years 1921-1939, the Finnish Americans were able to see numerous Finnish documentary as well as dramatic movies. The documentaries, especially, allowed them to learn about the state of things in the old country via a ticket that cost a few dimes, without travelling to Finland.

During the 20's, the immigrant audiences could build their own pictures of Finland through at least two Suomi-Film productions. *Suomi tuhatjärven maa* (Finland, Land of Thousands of Lakes, 1921) and *Finlandia* (1922) which were shown to the American Finns were not

By Mari Nygård • Translated by Roy Helander

Tiistaina, Marrask. 4 pñä

MYYJÄISTEN AVAJAISET

"Koskenlaskijan morsian"

FILMINÄYTÄNTÖ

Parhaimpia filmejä mitä Suomessa on filmattu.

Vaalipäivä-Tanssit jälkeen filmi-esityksen.

Alkaa kello 8.30.

Sisäänpääsy 40c.

Myyjäiset avataan kello 6:si illalla.

Keskiviikkona, Marrask. 5 p.

Myyjäiset Wesan salissa, Yipselin orkesteri soittaa ylä-ravintola salissa.

Myyjäiset avataan kello 6:si illalla.

Sisäänpääsy Vapaa!

The Finnish film 'Koskenlaskijan morsian' (Rapid Shooter's Bride, 1923 version) - 'one of the best films filmed in Finland' - opened the six-day Suur-Myyjäiset (Grand Bazaar) of the New York City Local of the Finnish Federation of the Socialist Party at the Fifth Ave. Hall in Nov. 1924. This ad is from the Oct. 31, 1924, issue of RAIVAAJA.

RAIVAAJA - Dec. 1, 1924

Neljäs sivu

CLEVELAND, OHIO

FINLANDIA-FILMI

esitetään

Labor Auditoriumissa, 3147 West 25 St.

Sunnuntaina, tk. 7 p:nä, klo 8 ill.

"LAULU TULIPUNASESTA KUKASTA"

esitetään samassa paikassa seuraavan päivän iltana, maanantaina.

Älkää jättäkö näkemättä näitä harvinaisen hyviä filmiä.

Nämä ovat ainoat kerrat ja paikat Clevelandissa.

The films 'Finlandia' (1922) and 'Laulu tulipunasesta kukasta' (1919) were shown at the Labor Auditorium in Cleveland (OH) in Dec. 1924. This ad is from the Dec. 1, 1924, RAIVAAJA.

purely documentaries.

Finlandia, especially, was an obvious propaganda filled advertisement about Finland, funded by Finnish businessmen to spread information about Finland and its economy. *Suomi tuhatjärven maa*, on the other hand, was clearly made for the American Finns. These films along with the letters and cards from the old homeland added to the immigrants' knowledge of things Finnish in the years 1921-25.

Suomi, tuhatjärven maa could be seen in the Midwest and on the East coast, while *Finlandia* was certainly also shown on the West coast in Washington and Oregon in the mid 20's.

Along with the documentaries, the immigrants were also able to watch at least 5 dramatic films. Suomi-Film's breakthrough in a list of dramatic films was *Anna-Liisa* (1922). This film, based on Minna Canth's play, treating the difficulties and guilt feelings of love, was the first dramatic film shown in America. In 1922 this film, in 6 sections, was advertised in the *Industrialist* as "the first Finnish art film to be shown in America" (*Industrialist* 7.11.1922.) The dramatic love problems of *Anna-Liisa*

could be seen in the early 20's at least in the Finnish communities in the Minnesota, Michigan, Ohio, Illinois, Oregon and Washington.

The most popular film of the Finnish silent film era, *Koskenlaskijan morsian* (The Rapid Shooter's Bride, 1923), continued the introduction of the Finnish movie industry to the Finnish American communities, especially in 1923. This film was popular not only among the Finnish American immigrants, but it was sold to Sweden, Norway, Denmark, several other European countries as well as to Japan.

In America, *Koskenlaskijan morsian* appeared in large pictorial ads on the pages of *Industrialist* where its English title also appeared: "The Bride of the Rapids".

In the years 1925-27 the availability of Finnish films continued especially in Minnesota and Michigan with *Nummisuutarit* (The Cobblers of the Heath, 1923), *Suursalon häät* (The Wedding at Suursalo, 1924), and *Myrskyluodon kalastaja* (The Fisherman of Myrskyluoto, 1924).

In the 1920's and 30's Swedish film on Finnish subjects, *Laulu tulipunasesta kukasta* (Song of the Blood Red Flower, 1919), *Juha* (1920) and *Suotorpan tyttö* (The Girl

from Suotorppa, 1917) brought variety to the films available to the Finnish American communities. The 20's, however, was not the decade when most Finnish films were available, for in the 30's the films from other companies besides *Suomi-filmi* reached the immigrants.

According to the immigrant newspapers (*Industrialist* and *New Yorkin Uutiset*), the availability of Finnish films was mostly document aries up to the end of the 30's. In 1932 a film dealing with co-operatives *Herra Elanto* (Mr. Elanto, 1930) as well as a travel propaganda film *Suomi kutsuu* (Finland Calling, 1932) tried to explain co-op's and entice the Finnish Americans to visit Finland.

Attention was paid to *Finland - The Land of Lakes*, a film sponsored by the Cunard White Star Line and the travel department of the Finnish government, whose purpose in presenting Finland was more commercial than factual. In addition the Finnish communities on the East and West coasts as well as the Midwest were shown several other documentaries about Finland. It is difficult to identify them further for the immigrant newspapers referred to them as "Suomi-kuvia" (pictures of Finland) (*Industrialist* 1.4.1936)

The low availability of dramatic films at the beginning of the 30's included *Jääkärin morsian* (The Jager's Bride, 1931) and *Kutsma ja Hellna* (1932) and Fennica Film's *Helsingin kuuluisin liikemies* (The most famous businessman in Helsinki, 1934), which were presented at least in Michigan. The above films plus ten others were donated to the Finnish Film Library for conservation through the auspices of the American Film Institute. The pearl of these films which were found in Michigan, was *Helsingin kuuluisin liikemies* starring Taino Palo which was believed to have disappeared totally in Finland.

The actual most popular period of Finnish films in the United States was in 1938-1939, when at least twenty Finnish films were available to the immigrant. And the availability of documentaries continued. The popularity of films was definitely increased when the Finnish films of the 1930's added sound. The language of the old homeland was to the immigrants' liking. In addition, the English text on some films enticed the representatives of the younger generation, born in the United States, to the theater as

turn to FILMS page 11

Finnish science above international average

The quality of Finnish science rose considerably in the 1990s. References in international scientific literature to scientific research published in Finland are now about 20 percent higher than the international average.

Monetary investment in research and development has increased in Finland to about three percent of GDP. The results of these investments have not yet been studied.

The state of Finnish science has been studied by Terttu Luukkonen and Sasu Hälikkää of the technology research group of the Technical Research Centre of Finland, or VTT, and Olle Persson of the University of Umeå in Sweden. The study is an extensive survey of Finnish publications, references to them in respected scientific journals around the world, and cooperative networks.

According to the survey, the improvements have been helped by greater international cooperation.

Now, 40 percent of Finnish articles in international publications have come about as the result of international cooperation. In 1986 it was less than 20 percent.

Scientists in other European Union countries have proven to be very important partners for the Finns. About one fifth of publications involve cooperation with other EU colleagues.

Usually Finnish scientists work with colleagues from Sweden, Britain, Germany, France, the Netherlands and Denmark. Nevertheless, the United States remains the country with the largest amount of scientific cooperation with Finland, but its share is going down.

According to Terttu Luukkonen, references to articles written by Finnish scientists were below the international average for scientific publications. She says that such

rapid positive development has not been seen in other countries. She attributes the positive trend to a policy on science which has encouraged greater internationalisation.

However, Finland cannot afford to rest on its laurels, as Finland accounts for only about one percent of the world's scientific publications, up from 0.59 percent in 1981. In the Nordic region, the growth has been greatest in Finland and Sweden.

From 1991, the relative reference rate of Finnish scientific publications has been above the international average, and come close to that of Sweden, whose level has correspondingly declined.

According to Luukkonen, the internationalization of Finnish science needs to be supported further through decisions on funding. On the other hand, the funding of basic research must not be forgotten either.

There has also been negative development on the international standard of Finnish science. While scientific research in Finland is still focused on the Helsinki region (about half of Finland's scientific output is from Uusimaa province) the splintering into small units caused by regional development policy is already evident.

"Although there is good science in other parts of Finland, scientific publications reveal that very small units produce less quality science," Luukkonen concludes, and recommends the establishment of sufficiently large units. She also calculates that an annual output of about 250 publications is necessary to achieve a sufficiently high and stable level of references.

The survey involved nearly 1,000 producers of publications. A total of 940 institu-

turn to **SCIENCE** page 9

Nokia launches new multipoint mobile chat application

Nokia recently introduced Nokia FriendsTalk, a mobile chat application that enables mobile operators and service providers to offer new enhanced, easy-to-use group communication services for their subscribers. Nokia FriendsTalk brings mobile Internet chat services into today's networks.

Mobile chat is an interactive form of online discussion allowing group communications among friends, or interest and hobby groups whilst on the move. Subscribers can join public chat rooms or cre-

ate their own chat groups by forming "Friends Lists".

"Internet based chat has become one of the most popular means of personal communications today," said Pekka Oranen, senior vice president, Mobile Internet Applications, Nokia Networks.

For users, the Nokia FriendsTalk application offers easy to use, discreet and instant communications tools by providing multipoint messaging, public and private channels and individual user profiles.

Nokia Mobile Phone

News from Finland

British company seeks to put up leisure center in Vantaa

Festival Parks Europe Ltd, a British property investment company, plans on constructing an immense leisure and shopping center right outside Helsinki. The new center will consist of a hotel, restaurants, a casino, an entertainment center for the whole family, a 20-screen multiplex cinema, and dozens of speciality shops and factory outlets.

The leisure and shopping center, which will cost about FIM 300-400 million, would be constructed on a 24-hectare plot in Vantaa. Festival Parks has already begun a similar center in Södertälje to the south of Stockholm, and has plans to build other such centers in Mallorca and Denmark.

The center will be the first of its kind in Finland. "The idea is completely new. The center is being designed so that people will come from the entire region of Southern Finland and spend six or even eight hours there. It is meant for the middle class with average incomes," explains a spokesman for Vantaa business services. (HS)

Xylitol fights cavities

Xylitol is the first Finnish functional food ingredient whose health impact has been scientifically proven. It is mainly used as a sweetener in chewing gums and pastilles. Xylitol sprang onto the world stage when the study by Finnish professors Arje Scheinin and Kauko Mäkinen proved the inhibitory effect of xylitol on dental caries in the early 1970s.

The beneficial effects of regular xylitol use on dental health have since been confirmed by many studies. Two Oulu-based researchers, professor Matti Uhari and Tero Kontiokari, also proved that short-term use (2-3 months) of xylitol significantly reduced the risk of inflammation of the middle ear among day-care children during the test period.

The Finnish Xyrofin company is the market leader among xylitol sweeteners. Xyrofin's predecessor Suomen Sokeri patented the industrial manufacturing method for xylitol in 1972 and began production of xylitol from birch chips at its Kotka plants.

Today, Xyrofin xylitol is used round the world, mainly as a sweetener in chewing gums and pastilles. Other applications include oral hygiene products such as toothpaste, fluoride tablets and mouthwashes. The pharmaceutical industry uses xylitol as a sweetener in its products.

(Virtual Finland)

Benecol gets new Finnish competitor on US market

MultiBene, a new Finnish competitor in the functional food market, has been granted a patent in the United States. Keijo A. Ukkonen, managing director of MB Multi Bene Health, sees the patent as important as the United States is an important market area for foods promising health benefits.

MB has applied for patents in about 100 countries. The patents give MB exclusive rights to the commercial applications of the invention of Helsinki University professor Heikki Karppanen for 17 years. The basic idea of Karppanen's invention is to make the consumption of foods with positive health effects as simple and effective as possible for a lazy consumer.

Karppanen's mixture has three main compo-

turn to **COMPETITOR** page 9

Finland leads Western Europe in accidental injury and death

Alcohol and violence behind mortality rates

"Finns are the most accident-prone people that I have ever seen! I've never seen so many scars, bruises, casts, and neck braces," says David, a British world traveller, as he looks at a surgical scar on the elbow of a Finnish friend.

David's observations as a man on the street are not very far from the truth. An estimated one million accidents occur each year in Finland, a country of about five million people. Markku Heiskanen of Statistics Finland notes that Austria, with eight million people, has just 800,000 accidents that make it into the official annual statistics.

"Finnish statistics on causes of death make for particularly gruesome reading. Only the countries of Eastern Europe are ahead of us in deaths by accident and poisoning, and cause of death statistics do not change very quickly," Heiskanen points out.

The main causes of the large number of deaths by misadventure in Finland are the high rate of suicide, acts of violence and alcohol poisoning. The main risk group comprises middle aged working men. Accidental deaths are significantly higher among men than women.

Statistics Finland asked 10,000 Finns aged 15 and older about accidents that may have occurred to them or their children during the past year. When the researchers took into account the fact that hospitals treat 400,000 accident victims each year, and that not nearly all accidental injuries require hospitalization, they came up with the round figure of one million accidents each year. (HS)

Bits and pieces

By the year 2004, interactive digital television will be more important for Europeans than the PC, a survey of 11 European countries by Forrester research institute found. (KL)

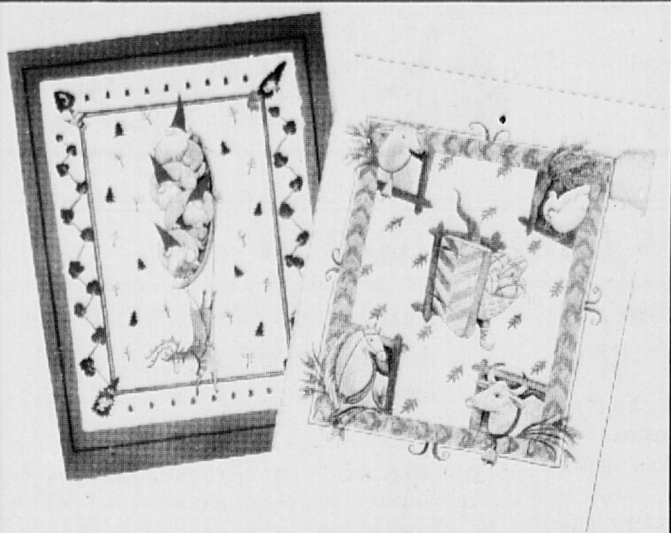
Media group Sanoma-WSOY said it would invest 225 million markkas (\$33.49 million) - part of its 456 million markkas investment scheme announced in February - into a new printing press due to begin production in 2003. (KL)

State alcohol monopoly Alko Group said it would increase its network by about 20 large stores as well as small, 60-80, square meter shops around the country over the next few years. (KL)

Prime Minister Lipponen said he believes the unemployment rate in Finland could be pushed below seven percent from the current 8.3 percent during the current government's term which is to end in 2003. (TS)

Software firm Proha said it would buy U.S. peer Artemis Management Systems for \$50 million, making it a global player in the project management software market. (KL)

The National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) is looking into the World Health Organisation's (WHO) health report, published in late June, that placed Finland number 31 in terms of national health and health care systems to determine the causes and possible remedies. (HS)

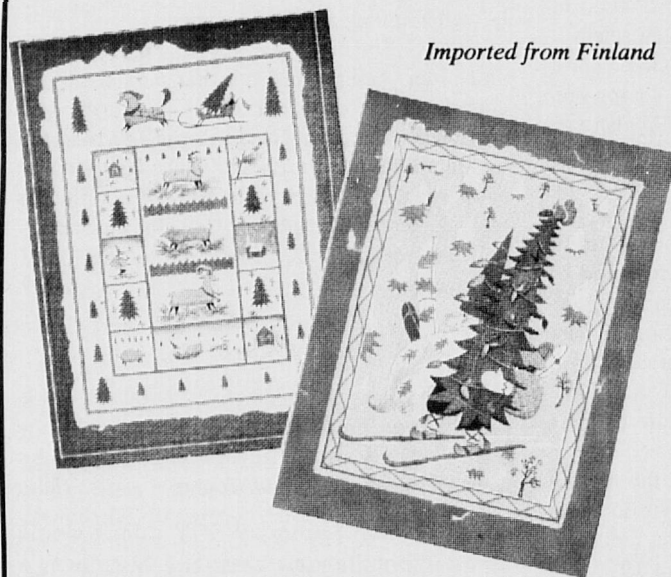

Christmas cards drawn by
Finnish artist Tuula Toiviainen-Vij
available at RAIVAAJA BOOKSTORE
Cards (blank inside) are sold in packages of five
(all five are different, but the assortment will vary)
for \$10.00/package
plus \$1.50 for postage and handling
Mass. residents must add 50¢ state sales tax

Cards can also be purchased separately
for \$2.50 per card
plus \$1.50 for postage and handling
plus 13¢ Mass. state sales tax per card

Hurry, quantities are limited!

Order from:
RAIVAAJA, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0054

RAIVAAJA

SUBSCRIPTION
AND/OR
ADDRESS CHANGE

NAME _____

ADDRESS _____

New subscription _____ Renewal _____

Payment \$ _____

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00; 3 mo. - \$16.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$33.00; 6 mo. - \$25.00

Raivaaja

P.O. Box 600

Fitchburg, MA 01420-0054

Phone: 978-343-3822 Fax: 978-343-8147

Kantele builder Jarmo Väyrynen testing a 10-string kantele.

The kantele is flourishing

By Pekka Lovikka • Translated by Roy Helander

Kantele music is something so Finnish that it can be equalled only by the sauna. The Finnish kantele has risen from the depths and is flourishing today, developing and diversifying. There are thousands of players and almost all area of music have been touched.

Up from the depths

The kantele, Finland's national instrument, almost disappeared totally in the 1950's and 60's. Only a few players existed at that time. We might mention Marjatta and Martti Pokela. The current Kantele Society was founded in the late 1970's.

This society was the saving grace of kantele playing. The society began to arrange kantele music camps and to develop educational programs for the instrument. From that time on, kantele playing has become the hobby of thousands of participants and the profession of dozens.

Today the kantele can be played from nursery school to music academy in dozens of educational establishments and in summer music camps. Many devotees from foreign lands have attended these camps. Most of them have been Finnish expatriates or their descendants.

The Kantele Society currently strives to be an umbrella and information organization for various kantele societies. The Kantele Society publishes *Kantele*, a quarterly newsletter. The letter has stories on concerts, summer camps, care of instrument, studies, educational possibilities and on almost any subject dealing with the kantele.

A variety of music

All sorts of music can be played with the kantele, including classical and popular in addition to folk music. The kantele is used in church services as accompaniment to various soloists. It has also been used as a solo instrument at symphonic concerts.

Kantele recordings are issued almost monthly. And written material on the kantele appears often. Three scholars have written their doctoral theses on various kantele subjects. The first of them was Carl Rahkonen, an American.

The kantele develops

The kantele is changing rapidly. The interest expressed by various musical domains have brought new demands on the instrument and the kantele makers have responded to their requests. The sound of the kantele has been strengthened and even electrification has reached the kantele. The number of keys has grown to 39. There are many models available but with little standardization. The kantele continues its development.

National interest awakened, helped by the Internet

Finns living abroad are clearly more interested in their roots and the culture of their motherland than earlier. They come to Finland to attend summer music camps, family reunions, concerts, etc. The Kantele Organization of North America (KONA) has been founded in the USA.

The keyword "kantele" will bring forth dozens of pages on the Internet. They list performing groups, folk literature, instrument makers, studies, CD recordings etc. The Finns who live abroad have learned to use the Internet to search Finnish subjects. For Finland is one of the leading Internet nations.

Kantele building is a profession with a special calling

In 1983 Pekka Lovikka began to make kanteles professionally. The spark was lit by a love of music and his mother's kantele playing. The kantele was taken down from the wall on holidays and soon an ardent, festive atmosphere filled the rustic cabin.

Lovikka has made about 400 large kanteles and thousands of the small 5 string variety. Generally kanteles are produced in several small workshops in Finland.

Ylitornion Soittintuote Ky (Instrument Production of Ylitornio) is the largest producer. It employs three workers. They produce six different sizes from the piccolo 5 string up to the 39 string concert kantele. The concert kantele has a mechanism for key changes which permits playing in all keys as well as installed internal microphones for purposes of electrified use. Lovikka began to make the electric kantele, the first in the world, as early as 1995.

Recently Lovikka's kanteles have been exported, especially to the USA.

The future

The future for the kantele seems bright. The kantele conquers new fields through the efforts of contemporary and former Finns. It also conquers new areas of music; its original voice will be heard increasingly in the future.

The kantele will continue to evolve and so the players as well as the makers can join in the forward march of the kantele.

Fitchburg, MA**Holiday Fair**

The Elm Street Congregational Church, 264 Elm St., will be holding a Holiday Fair on Saturday, Nov. 18, from 9 a.m. to 3 p.m.

Pannukakku is included on the lunch menu.

Westminster, MA**Children's Christmas Party**

The annual Finnish Christmas party for children will be held from 2 to 5 p.m. on Sunday, December 3, in the Westminster Town Hall, Bacon Street.

The event will feature a program, visit by Santa and homemade refreshments.

For more information, call 978-874-2017.

Matti Hyökki to conduct choral festival

MINNEAPOLIS, MN - Acclaimed Finnish conductor Matti Hyökki will visit the University of Minnesota School of Music (SOM) for a residency beginning November 17 which will include masterclasses and seminars with SOM students.

Hyökki will also conduct a Finnish Choral Festival Sunday, November 19, beginning at 2 p.m. in Ted Mann Concert Hall (2128 S. Fourth Street on the University's West Bank campus); admission is free. The event is part of an annual series of guest artist residencies and performances sponsored by the Swan Cutler Finnish Music Performance Fund.

Matti Hyökki

Hyökki is director of the Helsinki University Chorus, Finland's oldest and most accomplished choir. He has been the chorus master of the Finnish National Opera and conducts the Klemetti Institute Chamber Choir, the Sibelius Academy Chamber Choir and Laulu Miehet, an award-winning men's chorus.

Hyökki has also released more than 20 recordings, two of which have been designated as CD of the Year in Finland.

SOM

Boston, MA**Mika Pohjola at Bostonian**

Pianist Mika Pohjola will be performing at The Bostonian, close to Faneuil Hall downtown, on Saturday, Nov. 11, from 9 p.m. to midnight. Accompanying him will be George Donchev on bass and Nat Mugavero on drums.

Family Christmas

Finlandia Foundation-Boston will celebrate a family Christmas beginning at 3 p.m. on Sunday, December 3, at the Kaleva Maja, Fort Pond, Littleton.

**Subscribe to
RAIVAAJA**

COMPETITOR

from page 7

nents, all of which are said to fight different diseases. Plant sterol is meant to lower blood cholesterol, and Pansalt is supposed to help fight high blood pressure. Ukkonen says that the third ingredient is calcium, which fights both high blood pressure and osteoporosis.

Pansalt, a low sodium salt, is Karppanen's own invention, and the patent for plant sterol ran out years ago. Nobody has ever tried to put a patent on calcium.

Asked by *Helsingin Sanomat* if the same effect could not come from baking bread with Pansalt, eating it with Benecol, and washing it down with a glass of milk, Keijo Ukkonen said that the idea of MultiBene is that the consumer can mix it with sausage or even drink it as a chaser with a glass of beer. He says that this means that a person does not have to give up anything that he or she likes. (HS)

SCIENCE

from page 7

tions produced at least one publication in the years 1986-1998. The ten most productive institutions accounted for 80 percent of the publications, the 25 most productive institutions put out 90 percent of the publications, and the top 50 accounted for 95 percent. A total of 500 institutions managed to produce just one publication during the 12-year period.

For instance, the University of Helsinki produced as many scientific publications as the universities of Turku, Oulu, and Kuopio combined.

In industry, research is dominated by the Orion Group, Alko, and the former Neste. The leaders among research institutes are the National Public Health Institute, the Technical Research Centre, and the National Institute of Public Health.

The method used in the study, the Science Citation Index (SCI) tends to favour basic research in the natural sciences and medicine. (HS)

Kalenteri**CALIFORNIA**

Nov. 17 - Mika Pohjola, piano, Todd Sickafoose, bass, Jason Lewis, drums, at Bruno's, 8 pm, 2389 Mission St, San Francisco. One set only. Reservations: 415-648-7600.

Nov. 19 - Mika Pohjola, solo piano, 4 pm, Bach Dancing & Dynamite Society, Half Moon Bay.

CONNECTICUT

Nov. 11 - FAHS Fall Hall Spruce-up Day, 9 am-1 pm, Finnish Hall, 76 North Canterbury Rd (Rt 169), Canterbury.

Nov. 12 - Finnish American Heritage Society membership meeting, 1:30 pm, Finnish Hall, Canterbury. Coffee 12:30 pm.

Dec. 2 - Finnish American Heritage Society membership meeting, 11 am, Finnish Hall, Canterbury. Pot luck lunch at 12 noon.

Dec. 3 - Finnish American Heritage Society Pikkujoulu, 1:30 pm, Finnish Hall, Canterbury.

Dec. 3 - Aura Seura Joulujuhla, 3 pm, Aura Hall, Voluntown. Family Christmas party.

Dec. 10 - Finnish Independence Day celebration, 1 pm, Finnish Hall, Canterbury.

FLORIDA

Nov. 17 - Rummage & Bake Sale, 9 am-1 pm, Finnish American Club, 6016 Delaware, New Port Richey. Refreshments include pannukakku.

Nov. 18 - 'Turkey Trot' dance, 7:30-10:30 pm, Finnish American Club, New Port Richey. Music by 'Just One.'

Dec. 2 - Christmas Dance, 7:30-10:30 pm, Finnish American Club, New Port Richey. Music by 'Just One.'

Dec. 3 - Finnish Independence Day program, 2 pm, Finnish American Club, New Port Richey.

Dec. 6 - Membership meeting & Pot luck, 12 noon, Finnish American Club, New Port Richey.

Dec. 10 - Puuro Juhla Christmas Program, 2 pm, Finnish American Club, New Port Richey. Tickets sold in advance only: 849-6349, 845-0097, 942-3916.

Dec. 30 - New Year's Dinner Dance, 6:30 pm, Finnish American Club, New Port Richey. Music by Bill Russell Orchestra. Tickets sold in advance only (see phone numbers listed above).

MAINE

Nov. 18 - Kantele Workshop led by Ruth Hertz and Sarah Cummings, 1-4 pm, Trinity Evangelical Lutheran Church, South Paris. Beginning 5- & 10-string kantele. Cost is free but kantele is needed. Info: sarahcr@aol.com

Nov. 19 - Finnish-American Heritage Society of Maine monthly meeting, 2 pm, Heritage Center, Maple St, West Paris.

MASSACHUSETTS

Nov. 12 - Finnish Center at Saima Park Thanksgiving Dinner, Saima Park, Fitchburg. Reservations required (deadline Nov 8).

Nov. 14 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Finnish Center at Saima Park, Scott Rd, Fitchburg.

Nov. 18 - New England Suomi-Koulu, 10 am-12 noon, Waldorf School, Lexington. Info: www.finnish-schools.org/boston/ or 617-753-9377.

- Finnish Center at Saima Park celebrates Finland's Birthday in Song, Music & Dancing featuring the Hannu Mäkipuro Orchestra, Best Western Royal Palza Hotel, Rts 2 & 31, Fitchburg. Social hour 6:30 pm; dinner 7:30 pm. Tickets by reservation.

Nov. 21 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Finnish Center at Saima Park, Fitchburg.

- Finnish-American Society of Cape Cod monthly meeting 7 pm, West Barnstable Community Building, Rt 149, West Barnstable.

Nov. 26 - Kauneimmat Joululaulut, 5 pm, Messiah Lutheran Church, 750 Rindge Rd, Fitchburg. Refreshments to follow.

Nov. 28 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Finnish Center at Saima Park, Fitchburg.

Dec. 1 - Annual Lucia Fest & Christmas Dance, Viking Club, 410 Quincy Ave, Braintree.

Dec. 3 - Finnish Independence Day observance, 2 pm, Finnish Center at Saima Park, Fitchburg.

Dec. 9 - New England Suomi-Koulu, 10 am-12 noon, Waldorf School, Lexington.

Dec. 16 - New England Suomi-Koulu, 10 am-12 noon, Waldorf School, Lexington.

Dec. 17 - Christmas Party/Pot-Luck Dinner, 12 noon, Finnish Center at Saima Park, Fitchburg.

Dec. 31 - New Year's Eve Dinner Dance, Finnish Center at Saima Park, Fitchburg.

MICHIGAN

Nov. 21 - FinnWeavers workshop, 9 am, Finnish Center, W. Eight Mile Rd, Farmington Hills.

Dec. 2 - Finnish-American Society of West-Central Michigan Pikku Joulu Celebration, 1 pm, Marne United Methodist Church, exit 23 off I-96, Marne.

MINNESOTA

Nov. 19 - Swan Cutler Finnish Choral Music Festival, 2 pm, Ted Mann Concert Hall, University of Minnesota, Minneapolis. Guest conductor Matti Hyökki to conduct varied program of Finnish choral music. Free admission. Info: 612-624-1069.

Dec. 9 - Finnish American Cultural Activities annual Pikkujoulu, International Institute, 1694 Como Ave, St Paul. Info: 651-777-7662.

Feb. 16-19 - Salolampi Family Weekend, Salolampi Language Village, Turtle River Lake, County Highway 20, Bemidji. Info, reservations: 800-450-2214.

NEW YORK

Nov. 10 - Finlandia Foundation New York Metropolitan Chapter membership program evening, 8 pm, Estonia House, 243 East 34th St, New York City. Program: Welcome Reception for the new Consul General Jukka Leino and Mrs. Eva Leino with musical tribute by pianist Mika Rannali.

Nov. 13 - The Sound of Village Duo (Mika Pohjola, piano; Yusuke Yamamoto, percussion), 6 pm, Steinway Hall, 109 West 57th St, New York City. Free admission.

Dec. 1 - American-Scandinavian Society annual Christmas Dinner Dance, Metropolitan Club, 1 East 60th St, New York City. Info: 212-744-0813 or 212-821-0201.

Dec. 10 - 13th Annual Bang on a Can Marathon at the BAM Next Wave Festival, 2-10 pm, Brooklyn Academy of Art Opera House, 30 Lafayette Ave, Brooklyn. Performers include Huutajat, a 30-man shouting choir from Finland. Box Office 718-636-4100.

PENNSYLVANIA

July 26-29 - FinnFest USA 2001, Villanova University, Villanova. Info: Phone 856-489-1594; FAX 856-489-1106; e-mail: mail@finnfest2001.org; web site: www.finnfest2001.org

TEXAS

Dec. 14 - Finnish-American Society of Dallas/Fort Worth monthly meeting, 7:30 pm, Walnut Hill Lutheran Church, Royal Lane & Webb Chapel, Northwest Dallas.

WASHINGTON

Nov. 26 - Tacoma Finns Pikku Joulu, 1-5 pm, Trinity Lutheran Church, Tacoma.

Dec. 2 - Finnish Independence Day Celebration Dinner & Dance, Mountaineers Club, 300 Third Ave West, Seattle. Music by Northwest Pelimannit. Sponsored by Finlandia Foundation Seattle Chapter. Info: 425-641-8724, 206-632-3357 or FFSC@finns.org

WASHINGTON, DC

Nov. 19 - Finnish Christmas Bazaar, 11 am-3 pm, Youth for Understanding, 3501 Newark St, NW. Glass, crafts, books baked goods, cafeteria serving Finnish food. Sponsored by Finn Spark Inc. (Kipina Kerho).

Events subject to change without notice

"People say it's a dead language, but it's not. It's very alive . . . there's 15 million people in Europe alone who read it, who speak it."

Tuomo Pekkanen, professor of Latin and broadcaster in Helsinki, Finland

Latin: Don't call it a dead language. In Finland — and, via shortwave radio, the rest of the world — it's very much alive and well.

HELSINKI, Finland — Latin, that most famous dead language, is alive and spoken in Finland, where the national radio company broadcasts a five-minute news summary completely in Latin every Friday afternoon.

The show, "Nuntii Latini" (Latin News), began in 1989, when Hannu Taanila, chief cultural redactor of the radio broadcasting company YLE, asked Latin Professor Tuomo Pekkanen and a student if they would do a few Latin spots on a weekly news magazine. Those short segments garnered so much feedback that YLE soon gave Pekkanen and his crew a weekly show.

"We started transmitting just in Finland," says Pekkanen. "After one month we switched to shortwaves. We received an enormous amount of letters from many countries, and I'm still surprised, after nine years doing the same job."

The weekly transcripts of "Nuntii Latini" are available on the Web immediately after they are written. Every two years, YLE publishes those reports in a book, along with a glossary of the new phrases and translations into English and Finnish. Modern phrases often translate almost exactly. For example, "rapid-reaction forces" becomes "cohortes reactionis rapidae."

Listeners can e-mail questions to Pekkanen and his assistants, who field queries ranging from the political to the grammatical. The only catch is that all the messages, and the responses, must be in Latin.

Pekkanen says teachers from Germany to Italy to the United States have used the texts of his broadcasts in their classrooms. According to Yle, this is the only regular broadcast in Latin in the world — outside the Vatican. While there have been other attempts at radio broadcasts in Latin, mostly in Germany, they have been sporadic at best.

A representative of YLE says the radio station does not make money on the Latin broadcast, but the show brings the company, and Helsinki, enough beneficial publicity to make the effort worthwhile.

The broadcast, books, and Web sites have helped to make the University of Hel-

Ancient tongue, modern twist

The Latin-language radio program "Nuntii Latini," whose logo (above) combines classical and modern elements, began in 1989. The weekly show grew out of occasional Latin segments on a Finnish radio news magazine.

The Finnish jazz group Reine Rimon and Her Hot Papas have recorded two albums of New Orleans-style jazz and blues with Latin lyrics. A third album is planned.

sinki and the city itself something of a center for Latin study. Last year, the Conventus Internationalis Academiae Latinitati Fovendae, or International Convention for Promoting Latin in Education, held its ninth annual international conference here.

Many students in Finnish universities, depending on their courses of study, are required to study Latin. Finland is otherwise a surprising place to be leading a renaissance in modern Latin studies. It is on the edge of Europe. It was never ruled by ancient Romans, so Latin was never the lingua franca here, as it was in France, Spain, Romania and elsewhere between England and Mesopo-

tamia.

Finnish is not even a Latin-based language, its roots having been traced to nomadic tribes that migrated west from deep in the Ural Mountains region of present-day Russia.

But Finns tend to be sensitive about the world's indifference to them, beyond an awareness of Finlandia vodka and Nokia telephones. They embrace anything that spreads knowledge of their country beyond the Baltic Sea, even if it is in another language.

Pekkanen has recruited modern musicians to help spread the word. The Finnish jazz group Reine Rimon and Her Hot Papas recorded two

albums of Latin jazz — traditional New Orleans-style jazz and blues with Latin lyrics.

Rimon has sung everything from Horace's love poems to "Cum Sancti Caelum Ineunt," perhaps better known as "When the Saints Go Marching In." A native Finn who studied music in such disparate places as Sweden and the libraries of Louisiana, Rimon and her Papas were persuaded to record the Latin albums after playing their Dixie sound at a party for a professor in the University of Helsinki's Latin department.

Dressed in black, sitting in a dimly lit jazz club in downtown Helsinki, chain-smoking and chatting with the bartender in the early afternoon, Rimon looks every inch the wise and wordy jazz singer. In fact, she was an airline stewardess for 33 years, flying long-haul flights between the United States and Europe before retiring to concentrate on music.

"It's basically the same things that you hear in music," Rimon says of the Latin poetry. "It's love, it's passion, it's tears, it's sorrow, it's parting, the same natural elements you hear in all kinds of pop lyrics or blues music. We rock it up a little today, but basically all the same elements are there."

Rimon acknowledges that the Latin jazz albums have a

limited audience — basically, teachers and students of Latin. She and her band consider the effort a success if they sell a few hundred copies. But those in the Latin community, and in Helsinki, have been buying.

"People loved the craziness of the thing," she says, laughing. She and the Hot Papas are working on a third Latin album using the poems of Ovid, due out this year.

In the eyes of Pekkanen and Rimon, Latin is not dead. It remains the basis for most European languages and the root of most modern technological terms. For example, Pekkanen points to "computer." The word comes from the Latin computarium, to measure.

"People say it's a dead language, but it's not," the professor says. "It's very alive. You read about how there's 15 million people in Europe alone who read it, who speak it and so on. And even in the United States people are studying it, and there's a market there."

The radio program is not his only effort to broaden the scope and use of Latin. In 1996, he published a translation of the Finnish national epic the Kalevala into Latin — all 12,078 verses.

"I have used Latin every day for the last 43 years, and I know it better than Finnish," Pekkanen says. "My wife has to correct me in this language. Latin rules are so clear that if you know them, you cannot make mistakes."

Most Latin teachers, he says, have one major problem that prevents their students from falling in love with the language as he has.

"They studied Latin, but they cannot write it or speak it," he points out. "It must be taught like a modern language; take it seriously, not only ecclesiastically."

His radio show is his way of doing that.

Anne Miller
The Sun

To listen

In the United States, "Nuntii Latini" is broadcast on shortwave radio at 8:53 a.m. EST Saturdays on 15400 and 17660 kilohertz. Text of the broadcast — in English, Finnish and Latin — is available on the Internet at www.yle.fi/fbc/nuntii.html or www.yle.fi/fbc/latini.html, where book orders can be placed. The program's e-mail address is nuntii.latini@yle.fi.

Finn Spark news

Kipinä-Kerho Alumni met in Helsinki on August 16, 2000 in Restaurant KUU. There were more than forty former and present members who attended. Marjaleena Lämspuro and Tarja Kujala organized the event and met all participants when they arrived. It was wonderful to meet former members, those I had known in Washington, D.D. and some whose names were familiar, but I had never met in person before.

There was a lot of talk about September 3, 2000. It turns out, that the date was fairly important because it was to be 100 years from President Kekkonen's birth; Helena Palas was to be 90 years old, and Kristiina Wilson 23 years old. Marja Lämspuro had gotten a beautiful bouquet of flowers, which I had the honor of giving to Mrs. Palas.

In 1959, on behalf of Kipinä-Kerho, Mrs. Palas delivered a typewriter to a young girl in Jyväskylä. This girl was not able to communicate orally and the typewriter helped her finish high school, and later,

she attended a university. We have no record as to her identity.

On the menu were salmon, chicken or goat cheese ceaser salads and coffee. The restaurant was noisy as we all exchanged news with each other. Ulla LaGrone came from Estonia, Terttu Pelanne from Hungary, Karin Rahkonen and Maarit Nuorkivi from United States. Anneli Halonen represented the Embassy of Finland in Washington, D.C. My daughter, Kristiina, who also attended, stayed in Helsinki and is doing post-graduate work at the Taide-teollinen Korkeakoulu.

Many thanks to Tarja and Marjaleena for organizing this event and to all those who attend. See you in a couple of years again.

September meeting

Kipinä-Kerho (Finn Spark) members had their September get-together at Kirsti Tanner's home in Washington, D.C. Wednesday, September 13. Vice-President Irma Borg

September meeting was held at Kirsti Tanner's home. Above, from left, Esther Ghasl, Ruth Stierna, Kirsti Tanner, Pirko Fanelli, Irene Nelson, Kajla Fielding, Sirkka Singleton, Elli Olson, Irma Borg (vice president) and Saga Rinta.

Photos: Maija Wilson

chaired the meeting. The atmosphere was lively as members shared summer and vacation stories that happened both in Finland and United States.

The main focus of the meeting was the November 19th Christmas Bazaar. The Bazaar will again take place at the Youth For Understanding campus at 3501 Neward Street, N.W., in Washington, D.C.

Sign-up sheets for various tasks and jobs were circulated

ed by Bazaar Chair Marjut Lindroos, and raffle tickets were distributed to members. Finnair again has donated the main raffle prize (free trip to Finland) and raffle tickets (\$5 each) can be obtained from Arja Sahramaa, 11301 South Shore Road, Reston, VA 20190-4441, tel (703) 481-0315; fax: (703) 481-9309 or e-mail: arja51@hotmail.com

As a program at the meeting Maija Wilson talked about the alumni meeting in Helsinki with greetings from former

members. A photo album of the event was also circulated.

The next Finn Spark (Kipinä-Kerho) meeting will be at the home of the new President, Maija Wiste.

Inquires about the Bazaar can be sent to Mrs. Maija Wiste, President, Finn Spark (Kipinä-Kerho), 6007 Utah Ave., NW, Washington, DC 20015.

Maija Wilson
Historian

Finn Spark (Kipinä-Kerho)

FILMS

from page 6

well as a few Americans.

There was an observation of the 300th anniversary of the coming of Finns to America in 1938 which increased interest in their own roots. Films, if anything, brought forth Finnishness and Finnish culture. Suomen Filmitoimittajien SF (Finnish Film Production) which began to sell films to the Finnish Americans during the 1930's (SF-Uutiset 3/1938, 4/1938), emphasized the ties of the immigrants to the homeland. Already in the 1920's, the silent films brought to the immigrants by Suomi-Filmi and now SF's films became quite familiar to the Finnish American theater and hall audiences. Suomi-Filmi's *Vaimo* (The Little Wife, 1936), *Koskenlaskijan morsian* (The Rapids Shooter's Bride, 1937) in a version with sound, *Ja alla oli tulnen järvi* (A fiery lake beneath, 1937), *Niskavuoren naiset* (The Women of Niskavuori, 1938) and *Jääkärien morsian* (The Jäger's Bride, 1938) fought for the audience's acceptance. SF's *Asessorin naishuolet* (The Assessor's Women Problems, 1937), *Kuulunt ja varjo* (Like dreams and shadows, 1937), *Pohjalaisia* (The Ostrobothnians, 1936), *Rykmentin murheenkryyni* (The Nuisance of the Regiment, 1938), *Tullittikuja latnaamassa* (Borrowing some matches, 1938) and *Jumalan tuomio* (The Judgment of God, 1939) attempted to fill the bill.

Industrialisti and *New Yorkin Uutiset* reported that these and other old country films were being shown in the

Midwest and on the East coast and the West Coast's Oregon and Washington also got some of them.

The Finnish Americans got Finland information from some 1930's documentaries such as *Stadionin vihkiminen* (The Dedication of the Stadium, 1938), *Helinäntytty* (Miss Europe, 1938), *Helsinki rauhan aikana* (Helsinki in Peacetime) and *Heltingin pommitus* (The bombing of Helsinki).

The number of non-fiction films in the 1938-39 time frame was probably about 20. The absolute number one of all the documentaries of the period, both in number of presentations as well as popularity with the audience was the film dealing with the famous Finnish boxer, Gunar Bärlund, called *Gee-bee* (1938). The European champion Bärlund was a great favorite of the Finnish Americans. At the end of the 30's he moved to the United States where his successes at boxing continued.

Film agencies and rentals

An interest in Finnish films arose at the beginning of the 1920's. Finnish American businessmen and influential cultural people played a key position. They realized the importation of films to be a smart business move. With his private wealth and knowledge of the immigrant communities, the Minnesota businessman, Hjalmar J. Mäki, was the first to procure and rent out Finnish films among the immigrants.

turn to FILMS page 12

2001 Finland Collector's Calendar

Color Photographs of Finland
Decorative Folk Painting by Bobbie Peterson
Published by Paulstad Communications

size when open 18 1/2" x 13"

\$10.95 add \$2.00 for postage and handling
(Mass. residents add 55 cents sales tax)

RAIVA AJA

P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0054

FILMS from page 11

The film *Suomi - tuhatjärven maa* (1921) was made especially for the American Finns by Suomi-Filmi based on Mäki's suggestion. Mäki himself brought the film to the United States in August, 1921. Soon the immigrant businessman's activities grew so that he could establish the International Film Corporation to work as an agent for distributing and renting the films.

The business was located in Duluth, Minnesota, through whose auspices the Finnish American halls and theaters were able to show *Nummi-suutarit* (The Cobblers of the Heath, 1923), *Myrskyluodon kalastaja*, 1924, *Suursalon häät*, 1924 as well as the Swedish language film on the Finnish classic *Laulu tulipunnasta kukasta* (1919).

The International Film Corporation also bravely produced some films. At the beginning of the 20's it produced *Suomalaiset Amerikassa* (The Finns in America) which was later also shown in Finland (*Sirtokansan kalenteri*, 1923; *New Yorkin uutiset* 31.3.1923; *Industrialisti* 20.8.1923).

Mäki, however, was not allowed to control the film agency work alone at the beginning of the 20's. The Zenith Film Exchange, founded in 1922, became a competitor and brought in *Anna-Liisa* (1922) and *Koskenlaskijan morsian* (1923).

The firm was headed by Lauri Lemberg and Robert Anderson who were well-known in immigrant theater circles. Lemberg wrote and directed plays, Anderson was one of Minnesota's best scenic designers. The firm worked out of Duluth. Their rentals were mostly to the movie theaters of the Midwest and only partly to the hall presentations.

In 1923 the Zenith Film

Exchange and Lemberg's supply of plays were merged under the name Continental Film Association, which joined together two inherent influences of the immigrant culture: the theater and Finnish films. The purpose of the new firm "was to fill those requirements which exist towards art among the widespread Finnish circles." (*Industrialisti*, 7/6/1923). Like Hjalmar J. Mäki, this firm also used the immigrant press to advertise their films.

During the 1920's a third Finnish American source served as a film agent in Duluth. The Minnesota Honorary Consul Carl H. Salminen did some work in this field. At least the documentary *Finlandia* (1929) arrived among the immigrants through his auspices. We do not know of any other possible films produced by Salminen, although Wasastjerna claims that Salminen was an agent for Suomi-Filmi in the United States (Wasastjerna 1957, 350). He was certainly not Suomi-Filmi's only agent, for Mäki's and Lemberg and Anderson's firms also handled Suomi-Filmi movies.

It is certain that Mäki with some other Finnish Americans produced his own film *Amerikansuomalaisia* (Finnish Americans) in the 20's, which film was then shown in Finland and in Estonia through the good graces of Suomi-Filmi. It must be admitted that all three agencies worked diligently in the beginning and middle of the 20's. The end of the 20's, however, saw that the movie ads of the Finnish American agencies were missing in the Finnish American press. At the same time a decline in activity can be seen in the foreign correspondence of Suomi-Filmi, where one can find no evidence of any connections between Suomi-Filmi and the Finnish American agencies.

In the 1930's the sale and

Carl H. Salminen

distribution of Finnish films became active again. The number of films shown in the Finnish American communities grew many fold compared to the 20's figures, for now films from other concerns than Suomi-Filmi became available. Naturally the competition among the Finnish American agencies for the funds and favor of the immigrant communities continued.

The activity now occurred in places other than the Midwest. As an example we cite the attempt by Finnish born George Koehn (Kohnen) and his European News Company which began to distribute Suomi-Filmi movies from Toronto, Canada in 1938. In addition to films, he also sold Finnish magazines, candies and books and was the United States representative for WSOY and Otava publishing houses.

Koehn signed a large film deal with Suomi-Filmi, the first Finnish American to have done so, as a consequence of which he had sole rights to *Koskenlaskijan morsian* (1937), *Niskavuoren naiset* in the United States and Canada (Letter from Suomi-Filmi to European News Company 22.3.1928). Further deals with other films ensued.

On the American side, Koehn's firm was active in New York as the European Film and News Company. In addition to the above mentioned films, his contracts also covered *Siltalan pehtoori* (The Manager of Siltala, 1934), *Valmoke* (1936), *Ja alla oli tulnen järvi* (1937), *Stadionin vihkiminen* (1938) and *Gee-Bee* (1938). Koehn's attempts at spreading his agency to the East coast and Midwest was not without problems. Since European

News and Film Company had not paid the sums demanded for their films, Suomi-Filmi broke the contract with Koehn in 1939.

Werner Savela, who had approached Suomi-Filmi in 1938 kept up good relations with his business partner. This owner of a Finnish American advertising agency wanted to create a strong central organization to handle Finnish films and to point all performances of the movies bought from Finland to theaters and only to the largest Finnish communities.

Wishing to maximize profits, he wished to have this as his central theme, and so rented and distributed *Jääkärien morstan* (1938), which he had bought from Suomi-Filmi, from Hancock (MI). He was not interested in showing at Finnish halls, although they were served by Koehn's firm. Since Savela had promised to pay Suomi-Filmi 50 percent of the *Jääkärien morstan* income, large audiences in major communities seemed as the way to go.

Carl H. Salminen, the publisher of *Päivälehti* and owner of The Finnish Import Company, brought in his share of the Finnish film market as representative of SF (Finnish Film Production Co.) at the end of the 30's. Salminen had had links with Suomi-Filmi in the previous decade, for which he insisted he was due \$3,000 from the movie company. Suomi-Filmi argued that the matter was not so.

This was not enough for Salminen who, according to Koehn, tried to influence the movie business of European News and Film Company. Salminen's SF American agency was in Duluth, from where he distributed at least the following: *Pohjalaisia* (1936), *Kuln unt ja varjo* (1937), *Asessorin naishuolet* (1937) and *Kuriton sukupolvi* (The Undisciplined Generation, 1937), *Sirtokansan kalenteri*, 1939).

The harsh battle between the agents of SF and Suomi-Filmi for the top spot was momentarily quieted when Salminen suggested cooperation to Koehn. But Salminen did not want the SF manager T. J. Särkkä to know anything of the matter. In October 1938 Salminen and Koehn agreed to the price of tickets and the percentage of ticket sales due them

(Letter from European News and Film Company to Suomi-Filmi, 20.10.1938).

The agreement also stated that Koehn would rule in New York, Massachusetts and the surrounding states while Salminen's area was Minnesota. They also agreed to exchange films between them for a fee. But a final peace was never reached for the agreed upon conditions were not observed. The Finnish American distributors continued their activities in their own areas.

In 1939 Salminen had a large number of new SF films with sound. He offered *Kal-kelaisia vieraita* (All Sorts of Guests, 1936), *Rykmentin murheenkryyni*, (1938), *Tulttikkuja lainaamassa* (1938), *Jumalan tuomio* (1939) and *Takki ja liivit pois* (Off with your coat and vest, 1939) among others. To distribute the films to various towns, Salminen used his own agents, a sort of distributor's distributor. At least Finland Trading Company in New York distributed and rented SF films on Salminen's behalf. It is interesting to note that the same company had earlier worked the same way with Koehn.

In spite of the agents' difficulties and competition, neither Suomi-Filmi nor SF created the central organization that Savela had requested for the United States in the 30's. The work was interrupted by agent's agencies like Finland Trading Company and by the strange cooperation of Koehn and Salminen.

It is important to note that the American distributors did not get their livelihood from this work, but rather ran other businesses as well. This was enough to weaken the position of Finnish films. On the other hand, we can say that the amount of Finnish films available in the United States in the 1938-39 years and the growth of the distributorships resulted in more film rentals to a wider audience compared to the 20's. The distributing of movies was not only a question of spreading Finnish culture but also making a profit in the business. Still, the distributors of Finnish films made strong bonds between the developing film culture of the old country and Finnish American culture.

to be continued

Finland's Best-Selling Author Now in English!

Red Moon over White Sea

by Laila Hietamies

FINLAND'S BEST-SELLING AUTHOR for over 20 years, Laila Hietamies has captured the atmosphere of the times as well as the emotional diversity of her characters in this historical novel. The most eventful years in Finland's 20th century history, gaining independence in 1917 and waging Civil War in 1918, are the backdrop to the passionate love and dramatic events in this novel.

Having struck gold in Yukon, Ilja Huotari returns from Canada to his home region in Viina Karelia east of Finland to help develop the area. Two young female teachers, one Ilja's granddaughter, respond differently to the historical events, including revolution and war. True to Laila Hietamies' narrative style, the book abounds in love, tragedy, and drama. English translation by Börje Vähämäki.

soft cover, 351 pages

\$18

Add \$3.00 for postage & handling
(Mass. residents must also add 90¢ sales tax)

Order from:

RAIVAAJA

P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0054

New Yorkin Suomalainen Evankelis-luterilainen SEURAKUNTA

at Park Avenue
Methodist Church
106 E. 86th St., NYC 10028

Services in Finnish language
Sundays 3 p.m.

For further information:
212-838-2849
718-892-2712

Consulate General of Finland

866 United Nations Plaza
Suite 250

New York, NY 10017
Tel: (212) 750-4400
Fax: (212) 750-4418
E-mail:

finconny@ix.netcom.com
Please visit our web site at
www.finlandnyc.org for
information on our services,
Finnish events in the
New York area and general
information about Finland.

THE FINLANDIA FOUNDATION

NY Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd
Friday of the month from
October through May.

The Estonia House
243 East 34th St., NYC

Mailing address for
information
P.O. Box 2590
Grand Central Station
New York, NY 10163